

SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 14.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.
Telefon: Brunkeberg 14 97.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 8 Oktober 1904.

Expedition: Kammakaregatan 6.

Pris: Helt år 5 kr. Lösnummer 25 öre.
Annonsspris 20 öre pr petitråd.

24:e Årg.

Carl Reinecke.

Efter Theodor Kirchners död, som inträffade förliden höst, kan man såsom Nestorn inom den tyska, och kanske hela, musikvärlden beteckna Carl Reinecke, den mångårige kapellmästaren vid Leipzigs Gewandhaus, som denna sommar, d. 23 juni, fyllde sina 80 år. Mera mångsidig än Kirchner, som hufvudsakligen gjort sig känd såsom efterklassisk pianokomponist, har Reinecke verkat icke blott såsom dirigent utan äfven såsom pianist och fruktbar komponist. I den senare egenskapen är det knappt något område för komposition, hvarpå han icke försökt sig, från solosången till operan, från pianosaker för barn till symfonier för stor orkester.

Den betydelsefulla födelsedagen firades i Leipzig med tre dagars musikfester, börjande d. 22 juni med en konsert i Gewandhaus. Programmet, endast innehållande jubilarens kompositioner, upptog hans symfoni i C moll, violoncellkonserten i D moll, de två sista satserna af piano-konserten N:o 1 i Fiss moll, uvertyren till "König Manfred" och sånger. Den 24 juni uppfördes på "Neues Theater" hans komiska opera "Der Gouverneur von Tours", hvarefter han hedrades med fackeltåg och serenad af sångarförbundet "Teutonia".

Äfven här i Stockholm blef den äldre tyske tonsättaren hedrad med uppförande af hans uvertyr "Prologus solennis" vid Musikaliska akademins senaste högtidsdag i våras, såsom vi då nämnde. Till ledamot i denna akademi blef Reinecke redan 1875 invald.

Carl Heinr. Carsten Reinecke föddes d. 23 juni 1824 i Altona och erhöi sin fullständiga musikaliska utbildning af fadern J. P. R. Reinecke, en utmärkt musikpedagog. År 1843 gjorde den unge Reinecke sin första konsertresa såsom pianovirtuos till Danmark och Sverige, skördande stort bifall hvar han lät höra sig.

Efter ett längre uppehåll i Leipzig konserterade han i flere af Nord-Tysklands städer och i Danmark samt blef 1846 utnämnd till hofpianist hos kung Christian VIII i Danmark, hvilken anställning han innehade till 1848. Derefter uppehöi han sig en tid i Paris och blef 1851 lärare vid konservatoriet i Köln. Från 1854 till 1859 hade han

plats som musikdirektör i Barmen, var 1859—1860 akademisk musikdirektör och dirigent vid sångakademien i Breslau och blef 1860 kapellmästare för Gewandhaus-konserterna i Leipzig samt tillika lärare vid dervarande konservatorium (i pianospel och fri komposition). Emellertid fortfor han med sina konsertresor och vann stor framgång som pianist. År 1895 efterträdde honom Arthur Nikisch som dirigent i Gewandhaus men han förblef fortfarande lärare vid konservatoriet och utnämndes 1897 till dess studiedirektor.

Vid hans nämnda jubileum karakteriserar honom en hans landsman sålunda: "Såsom dirigent har Reinecke i synnerhet inlagt stor förtjenst i fråga om Schumanns instrumentalverk. Haydn och Mozart samt Mendelssohn tolkade han äfven med fin stilkänsla och grundlig förståelse. För de moderna komponisterna (Berlioz, Liszt, Wagner) hade han ingen sympati. Pianisten Reinecke har visat sig beundransvärd såsom kammarmusik-spelare, Mozart-tolkare och sångakompanjator. Hans spel bar ej någon prägelse af virtuosmessighet utan var egnadt att ingifva afsky för allt modernt flitter i den vägen. För en rätt uppfattning och framställning af Mozarts och Beethovens pianomusik har den vidterfarne konstnären äfven skriftligen verkat. Så har han skrivit "Zur Wiederbelebung der Mozart'schen Klavierkonzerte", "Die Beethovenschen Klaviersonaten", etc. Från den Mendelssohn-Schumann'ska epoken — säger slutligen bedömare — är Reinecke afgjort en af de intressantaste personligheterna i den nyare musikhistorien.

Carl Reinecke.

Reineckes pianokompositioner förstås öfverallt den fine pianospelaren. Han har utgifvit af sådana 4 *Pianokonserter*, 1 *Kvintett*, 1 *Kvartett*, 7 *Prior*, 3 *Violoncellsonater*, 4 *Violinsonater*, 1 *Fantasi* för piano och violin (op. 160), 1 *Flöjtsanat* (op. 167), 1 4-händig och flere 2-händiga *Pianonsonater* och *-sonatiner*, äfvensom åtskilliga mindre pianoverk, *Fantastycken*, *Capriser* etc. — Af hans öfriga verk kunna framhållas: den stora operan *Konung Manfred*, enaktsoperan *Der vierjährige Posten*, två komiska 3-akts-operor: *Auf hohen Befehl* (1886) och *Der Gouverneur von Tours*, sångspelet *Ein Abenteuer Händels*, oratoriet *Belsazar*, 2 *Messor*, musik till Schillers *Tell*, kantaten *Hakon Jarl* för manskör, soli och orkester, konsertarirona *Mirjams Siegesang* (sopran), *Das Hindumädchen* (alt) och *Almansor* (baryton); vidare: *Die Flucht nach Ägypten* för manskör och orkester, *Sommertagsbilder* (körverk 1881), de sex sagodiktarna *Schneewittchen*, *Dornröschen*, *Aschenbrödel*, *Vom Bäumchen, das andere Blätter hat gewollt*, *Die wilden Schwäne* (fruntimmerskör med soli och piano) samt *Die Teufelchen auf der Himmelswiese*; det cykliska verket *Von der Wiege bis zum Grabe* (för soli och piano), 20 *Kanons* för fruntimmersröster med piano (op. 100 och 156); dessutom 3 *Symfonier*, 1 *Serenad* för stråkorkester (op. 242); uvertyrer: *Dame Kobold*, *Aladin*, *Friedensfeier*, *Festouvertyr* (op. 148), *In memoriam*, (Introduktion och fuga med koral för orkester, till F. Davids minne), *Zenobia*, *Zur Jubelfeier* (op. 166), *Prologus solemnus* (op. 223), *An die Künstler* (med slutkör); *Prälium und Fuge* för stor orkester med slutkör "Gandeamus igitur" (op. 244), *Trauermarsch* (op. 200, vid Kejsar Wilhelm I:s död). Vidare 1 *Violinkonsert*, 1 *violoncellkonsert*, *Konsert för harpa* (op. 182), 4 *Stråkkvartetter*.

Vid 80-års-dagen utkom af Reinecke hos Breitkopf & Härtel *Acht neue Kinderlieder* för 2 Singstimmen mit Begleitung des Pianoforte: 1 "Am Hochzeitstage der Schwester", 2 "Die kleine goldnen Sterne", 3 "Eichhörnchen", 4 "Das Kirchlein im Dorfe", 5 "Zigeuner im Walde", 6 "Bachstelze", 7 "Der Schwan", 8 "Knabe und Papagei".

Reinecke sluter sig i sina verk till Mendelssohn och Schumann, med hvilka han stod i personligt vänskapsförhållande, emellertid har han äfven tagit något inflytande af den nyare musikstilen. En stor del af hans verk tillhöra dock en förgången period, förklarligt nog med en komponist som upplefvat åtta decennier.

Richard Wagner som revolutionär.

Man brukar tvista om, huruvida Richard Wagner deltog eller icke i majrevolutionen den 3—9 maj 1849. De renhåriga wagnerianerna, som betrakta ett dylikt påstående som smädande och söka framställa sin hjelte så ofelbar som möjligt, förneka detta bestämdt, medan hans motståndare t. o. m. beskylla honom för delaktighet i antändandet af det furstliga palatset vld Bröderstrasse i Dresden.

Här liksom i så mycket annat ligger sanningen mitt emellan.

Anklagelsen mot den odödliga tonskalden för mordbrand tillhör fabernas område; likaså är det ej bevisadt, att han deltagit i byggandet af barrikader. Obestriddt är emellertid, att han, i förening med den geniale arkitekten Gottfried Semper, kördirigenten August Röckel, Michael Bakunin m. fl., förberedt majrevolutionen 1849 i Elbflorenz.

Den excentriske mannen, som sedan årtal drömde om en allmän omstörtning och längtade efter inbrottet af en ny tid af republikansk frihet, stod under inflytande af sin förtrognaste vän August Röckel, hvars bostad låg mitt emot Wagners. Man såg alltid dem båda tillsammans, och när Röckel visade sig jämte Wagner, sade man skämtsamt:

"Där kommer Mefisto med Faust!"

Det står i de i Dresden-domstolen förvarade handlingarna, att båda hos en tenngjutare beställt handgranater för revolutionärt ändamål och att kompositören till "Tannhäuser" och "Flygande holländaren" under upproret uppehöll sig på Kreuzthurm för att där företaga — militära rekognosceringar. Hans intet anande hustru, den en gång firade skådespelerskan Minna Planer, blef ej litet förskräckt, då hon från sin man mottog ett bref, hvori han bad henne sända honom två buteljer vin och en snusdosa till Kreuzthurm. Inseende faran, uppbjöd den energiska kvinnan all sin kraft för att förmå sin man att lemna sin observationsplats. Först då hon hotade att skilja sig ifrån honom, begaf han sig till sin bostad — där fru Minna höll honom fången genom att visligen gömma dörrnyckeln.

Trots allt var han, genom sitt umgänge med resningens ledare och genom oförsigtiga bref, för starkt komprometterad för att ej efter majrevolutionens kufvande skudda Dresdenstoftet af sina fötter. Han for till Chemnitz, där hans sväger Wolfram, en f. d. sångare, lefde som köpman. "Har du deltagit i upproret?" frågade denne honom genast.

Kompositören svarade mycket lugnt och naivt:

"Nej, jag tillhörde bara de nyfikne."

Vid mörkrets inbrott bortförde Wolfram honom i en vagn. I hemlighet

aulände kompositören sålunda till Weimar, där han sökte skydd hos Franz Liszt, och kom slutligen till Zürich.

Polisen i Dresden utfärdade den 16 maj mot Wagner ett *steckbrief*, som offentliggjordes tre dagar därefter. Han "anklagades" däri "för väsentligt deltagande i den upproriska rörelsen", men signalementet var emellertid ganska beskedligt. "Wagner är 37 å 38 år gammal, af medellängd, har brunt hår och bär glasögon" — hvem skulle, på grund af denna beskrifning, ha igenkänt mästern? Den 14, 20 och 28 juni samma år förnyades visserligen efterlysningen, men i det fria Schweiz var det ingen, som krökte ett hår på hans hufvud.

Emellertid uteblefvo ej följderna af polisens efterlysning. Han måste länge pröfva på landsflyktens vedervärdigheter. Hofteaterdirektörerna uppförde nästan aldrig eller ytterst sällan hans operor, och i pekuniärt hänseende rädde ofta en förfärlig ebb i tonsättarens kassa. Man kan ej utan en viss rörelse läsa de bref, som Wagner under åren 1849 till 1864 — då han hade lyckan att i konung Ludvig II af Bayern finna en så mäktig beskyddare — skref till Liszt, Tichatschek m. fl. Af mängden af dylika må vi blott omnämna det, som han skref den 4 juni 1861, omedelbart efter det olyckliga uppförandet af "Tannhäuser" i Paris. Det heter där: "Jag får väl antaga, att det icke är någon hemlighet för mina vänner, i hvilken hjälplöshet jag befinner mig efter det fullständiga fiaskot af min Tannhäuser i Paris, sedan jag under de senaste åren — på grund af politiska skäl — var alldeles förhindrad att genom mina nyaste arbetens uppförande i Tyskland vinna nya existensmedel... Under tiden befinner jag mig i det vedervärdigaste och mest nedtryckande läge. Alla vänskapliga källor, som jag hittills tagit i anspråk, äro uttömda; jag är utblottad på alla medel och har flere, högst betänkliga skulder."

Väger alltså Wagners faktiska deltagande i revolutionen ej synnerligen tungt i vågskålen, så kan det ej förnekas, att han i teoretiskt afseende på det varmaste gillade den. Redan 1847 var den "kungl. sachsiske kapellmästaren" utpekad som en "röd". I sin kollegas, August Röckels, radikal-demokratiska tidning "Volksblätter" var han en flitig, om också blott anonym medarbetare, och likaså deltog han ifrigt i politiska möten, som voro riktade mot monarkien. Sålunda höll han bl. a. den 16 juni 1848 i Dresdens "fosterländska förening" ett tal, hvori han behandlade frågan: "Huru förhålla sig de republikanska sträfvanerna till konungadömet?" Han tillrådde i detta tal konungen att proklamera republiken och ställa sig i spetsen för densamma, såsom den "främste och allra främste republika-

nen". Ordagrant yttrade han: "måtte denne furste, den ädlaste bland konungar, uttala orden: "*Jag förklarar Sachsen för en fristat!*"

Särskildt radikal var Wagner i den sociala frågan. Han stod under Proudhons och Saint Simonisternas inflytande — något som ju också berodde på att han, i likhet med den unge Beethoven, ej aktade penningens värde och var allt annat än ekonomisk. Han uppreste sig därför mot den moderna samhällsordningen, som ej tilltalade hans konstnärliga idealism.

I sina tidningsartiklar förherrligade han i glödande ord revolutionen. Man läse blott i Richard Wagner-muséet i Wien den från Wagners penna härörande ledarartikeln i Röckels "Volksblätter" af den 8 april 1849. Han uttalar sig där med hänförelse öfver revolutionens makt och seger:

"Den gamla världen sjunker i spillror. En ny skall ur henne uppstå, ty den höga gudinnan *Revolution*, hon kommer frambrusande på stormens vingar, med det majestätiska hufvudet omgjutet af blixtrar, med svärdet i den högra handen och facklan i den venstra, med ögat så mörkt, så bestraffande, så kallt, och dock — hvilken glöd af den renaste kärlek, hvilken fullhet af lycka strålar ej därur den till mötes, som dristar att med fast blick skåda in i detta dunkla öga! Hon kommer frambrusande, mensklighetens evigt förnygrande moder, förintande och saliggörande ilar hon öfver världen, och framför henne susar stormen och skakar så väldigt på allt af människohand fogadt, att mäktiga moln af dam förmörkande fylla luften, och hvar än hennes starka fot trampar, där störtar i spillror det i årtusendenas fåfängliga villa bygda, och fallen af hennes klädnad bortsoptar de sista kvarlevorna! Men bakom henne öppnar sig för oss, omgjutet af blida solstrålar, ett aldrig anadt paradiset af lycka, och hvar hennes fot tillintetgörande träder, där spira doftande blommor på marken, och den frigjorda mensklighetens jubelsånger fylla den efter kampens dån upprörda luften!..."

Ryktbara violinmakare.

Violinen är det bland stråkinstrumenten, som uppfunnits sist. Dess upphofsman är en tysk vid namn Kaspar Tieffenbrucker, som med sin uppfinning drog till Brescia i Italien, där han ändrade sitt namn till *Gaspard Duiffoprugcar*. Hans violiner blefvo mycket berömda, och sjelf kom han till stor ära. Detta med rätta, ty ännu i dag är violinen drottning bland alla musikinstrument.

En äkta Duiffoprugcar står nu för tiden, ehuru ohandterlig för den mo-

derna tekniken, högt i pris, mest på grund af sina fint utskurna hufvud, som föreställa Kristus eller mästaren sjelf. Denne, som var träsnidare till yrket, är erkänd som verdens förnämste krucifixskärare och hans åstadkommit verkliga underverk på detta område. Därtill äro många af dessa violiner försedda med målningar af ingen mindre än mästarens samtida, Leonordo da Vinci, samt inlagda med sirater i guld och perlemor. Dessutom är nästan på hvarenda en med gyllene bokstäfver prentad en stämningsfull strof. En af de mest poetiska är denna:

Viva fui in sylvis, sum dura occisa securi.
Dum vixi tacui, mortua dulce cano.

(»Lefvande stod jag i skog, mig fälde skarp-
eggade yxan.
Stum i lifvet jag var, som död jag ljufvel-
ligt sjunger.

På violinmakeriets område stå tre italienska mästare ouppnådda för alla tider. Det är det kända, med gudomligt snille begåfvade klöfverbladet *Antonius Straduarus* (1644—1733), som var mästaren bland mästare, hans lärare *Nicolo Amati* (1596—1684) och hans underbare elev *Joseph Antonius Guarnerius del Gesù* (1683—1745).

Egendomligt nog är tonkaraktären hos dessa tre heroers mästerverk ganska olika, fast de tillhöra samma skola. Stradivariviolinen klingar glödande, berusande, full af strålände prakt, den jublar och stormar fram i ungdomlig vildhet, rycker oss med som genom en osynlig makt. Guarneri är lugnare, mildare och af en obeskriflig mjukhet, tonen är af mörk färg och dämpadt melankolisk med en anstrykning af fromhet.

Mäster Amatis violin är en älsklig flicka med rosenröd färg och spåda former. Den är ej skapad för den stora världen. Dess klang är förtrolande och frisk, men för blyg och kysk att göra sig bemärkt i en stor orkester. Men den, som en gång hört en äkta *Nicolo Amati*, skall aldrig glömma denna sfärernas milda harmoni. Då svärmiska violinister tala om sin violin som om sin älskling, kunna de endast syfta på en Amati.

Ofta har den frågan framkastats, hvari den italienska violinkonstens hemlighet ligger. Många äro af den mening, att hemligheten ligger i lacket. Men nu är det en känd sak, att Stradivari, som hans namn uttalas på italienska, endast målade sina violiner med vanlig röd färg. Sällsamt nog fick färgen med tiden en ohälsigt glödande glans. Kanhända låg hemligheten i sjelfva färgen eller dess sammansättning, men i så fall kommer den att höra under det stora kapitlet "hvad människorna glömt."

Utan tvifvel har lacket inflytande på violinens ton. En nylakerad violin vill aldrig klinga, därför att den är fuktig, och emedan den påsmorda lack-

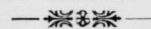
massan hindrar träets vibration. Men då denna massa med tiden delvis afnötts eller amalgamerats med träet, så att den bildar ett vibrerande helt, uppkommer den herrliga, mjuka fulla tonen.

Andra mena, att det beror på träets kvalitet, hvilket också är mycket troligt. Straduarus och Guarnerius utvalde omsorgsfullt det äldsta trä, de kunde komma öfver, och lät det ofta ligga i 30 år, innan de gjorde bruk däraf. Straduarus förfärdigade sitt bästa instrument af ett gammalt biljardbord, som han träffat på i någon skräpvrå.

De gamla italienarna kunde genom att slå med en hammare på träet höra, om det lämpade sig till att göra instrument af. Det är en förmåga, som tycks ha försvunnit. Bland icke italienska violinmakare af mycket hög rang är *Jakob Stainer*. Han föddes 1621 och dog vansinnig i Absam (Tyrolen) i armod 1683. Hans violiner, som jämföras med Amatis, komma de italienska mycket nära i tonfärg, ehuru Stainer icke kände till ofvannämnda mästare. Som lön för sin vidtberömda konstnärlighet upphöjdes Stainer 1658 till kejserlig hofmusiker.

Stainerviolinerna voro för hundra år sedan mycket eftersökta. Som exempel härpå kan anföras, att en furst Lichtenstein tillhandlade sig af en kringvandrande gammal spelman en äkta Stainer, som betalades med 10,380 gulden, hvilka på den tiden stora summa, utbetalades till den gamle i form af lifstidspension.

(Efter *Fr. Fridberg* i »*Zeitgeist*»)

Musikbref från Göteborg.

Musiksäsongen i rikets andra stad öppnades med en kyrkokonsert den 27 September, under fröken Elfrida Andréas ledning. Programmet utgjordes af diverse orgelkompositioner af Enrico Bossi, Brahms m. fl. samt avslutades med Friedrich Kiels "Stabat mater" för damkör, soli och orgel. I solopartierna uppträdde fröken Alice Charrier från Berlin (sopran) samt fröken Mathilda Böhle (alt). Konserten, som jag ej hade tillfälle att bevista, får mycket loford i pressen. —

Den 28 September gafs i Handelsinstitutets sal konsert af två unga göteborgskor, fröknarne Karin Lindholm (sång) och Ingrid Josephsson (piano). Konserten, som gafs inför fullsatt salong och under lifligt bifall, visade, att de unga artisterna, som begge studera i Berlin, med allvar och hängifvenhet egna sig åt sin konst. Fröken Lindholm sjöng sånger af Brahms, Richard Wagner, Henning von Koss, Eyvind Alnaes, Merikanto, Söderman och Grieg och visade här en mjuk och klar mezzosopran, med

i det hela fri tonbildning samt goda ansatser till ett intelligent föredrag. I en aria ur op. Semiramis af Rossini fick hon tillfälle att prestera en jämn och äfven i höga lägen mjuk koloratur. Fröken Josephssons pianospel utmärkte sig för mjukt anslag och mycket musikalisk uppfattning. Hon spelade J. S. Bachs "Italienisches Konzert", Andante F-dur af Beethoven, 2 Sonater af Scarlatti samt Etude op. 10 N:o 3 af Chopin. Accompanimentet till sångnumren sköttes af fröken Mathilda Bohle.

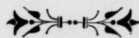
Den 30 September gaf C. F. Lundqvist konsert i K. F. U. M:s sal. Den 63-årige sångaren visade sig ännu vara i så godt som oförminskad besittning af sin härliga och mäktiga stämma och tolkade med oförliknelig, gripande värme ett stort antal roman-ser, arior och sånger. Hans hjertvarma, ädla och naturliga föredrag gör honom allt fortfarande till Sveriges förste konsertsångare.

Den 5 Oktober gäfvö herrar Herman Sandby (violin) och Percy Grainger (piano) en tyvärr fåtaligt besökt konsert i Handelsinstitutets sal. Programmet öppnades med Sonat för Piano och Cello af Grieg, som spelades med mycken fart och liffullhet och der i synnerhet pianisten utvecklade en kolossal energi. Herr Sandby spelade sedermera Suite för Cello af Giuseppe Valentini och Tema con variazioni af Tschaiowsky med vacker och kraftig ton samt ett intelligent föredrag. Herr Grainger spelade 3 Choral-Vorspiele af Bach-Busoni, Romanze f-moll af Schumann samt Rakoczy-Marsch af Liszt och hade härvid tillfälle att visa en ledig och mycket uppdrifven teknik. Konserten avslutades med "Skandinavisk folkmusik för Cello och Piano" af Percy Grainger. Den unge konsertgäfvaren hade här på ett ganska originellt sätt harmoniserat några nordiska folkmelodier.

Den 8 Oktober gaf fru Bokken Lason, biträdd af norske skådespelaren, Harald Stormoen, inför fullsatt salong en visafn. Fru L. har svåra konkurrenser i Scholander och fru Norrie, men lyckades dock i ett flertal visor på olika språk få fram den rätta stämningen och rycka publiken med sig. I "Le vieux mendiant", "Die galanten Mädchen" och "Kvindesind" inlades mycken sann känsla och naturligt uttryck. Fru L:s behandling af de olika språkens uttal var mönstergill.

Herr Stormoen uppläste på ett utomordentligt sätt några praktiga berättelser af Hans Aanrud och skördade för desamma mycket bifall.

H-t.

Brefkort från Berlin.

Sept. 1904.

Under sommaren ha vi i utlandet ej lyckats uppsåra någon nämnvärd nyhet på det musikaliska området, och först med denna månads ingång har, efter vanligheten mera lifaktighet inträdd. Oafsedt den nya charmanten baletten "Phryné" med musik af Louis Ganne — en ny triumf för Cléo de Mérode, hvars konst ju företrädesvis håller sig inom klassicitetens gebiet — på "Olympia" i Paris och en helt enkelt makalöst vacker danspantomimrepresentation på Kejs. Marinski-teatern *) i Petersburg, är från Berlin, hvarest vi jemväl hade tillfälle att i "Kgl. Opernhaus" njuta af en ypperlig föreställning af Rossinis "Barbier von Sevilla", der Franz Navil och Geraldine Farrar glänste i grefve Al-mavivas och Rosinas partier, samt en ej mindre utmärkt dito af Wagners "Fliegende Holländer" med Theodor Bertram i titelrollen, **) en liksom de nyss anförda visst redan för stockholmarna välkänd prestation, att notera den på "Centraltheater" upptagna burleska operetten "Tannhäuser".

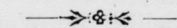
Isynnerhet en med det likalydande Wagnerska mästerverket bekant åhörare torde ej kunna undgå att sentera denna visserligen något starkt pepprade, men högt dråpliga parodi och, äfven om en eller annan af den store germanske tonsättarens "Verherer" möjligen ropar på profanation, motstå den skrattretande verkan af densamma. Äfven om Karl Binders till stycket arrangerade musik, hvilken ej mindre än den från Johann Nestroys penna härrörande texten förråder en van och skicklig "faiseur's" hand, till öfvervägande del består af operettmusik efter det bekanta receptet, så har tonsättaren här och der vetat att effektivt inflåta operans hufvudmotiv. Framgången af förevärande "Tannhäuser"-version, hvartill icke minst det öfverdådiga utförandet, i främsta rummet af titelrollen och Elisabeths parti, återgifna af Oskar Braun och Emmy Raabe-Burg bidrog. — i afseende på uppsättningen anslog speciellt framställningarna af de mest populära operafigurerna, Nattens Drottning och Sarastro, Fides och Profeten, etc. etc., som librettisten haft den lyckade idén låta passera revy vid sångarfesten i Wartburg —, kommer sannolikt ej allenast att sträcka sig utom Tyskland, utan äfven att mana

*) Densammas alltigenom väl öfverträffliga balettkår har särskildt att uppvisa så utsökta solodansörer som de unga bröderna Nikolai och Sergei Legat, hvilkas motstycke man, åtminstone i våra dagar, torde få leta efter vare sig i Wien eller Paris.

**) Derjemte må med största erkännande framhållas Emmy Destinns Senta och Ernst Kraus' Erich samt orkestern under den — från hofteatern i Wiesbaden — nyförvärfvade prof. Schlars liffulla ledning.

till efterföljd i fråga om en "Lohengrin" och "Tristan".

Anteros.

Musikpressen.

På Fr. Skoglund's förlag (Seelig & C:s Förlagsfirma, Sthlm) har utkommit:

för en eller flere röster:

Unga Röster. 160 sånger, ordnade för skolbruk af Alice Tegnér. Pris kr. 2,75.

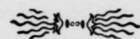
Fullständiga titeln på boken är "160 sånger af klassiska och moderna tonsättare. För skolbruk ordnade och delvis harmoniserade". Utgifvarinnan, som under flere år ledt sångundervisningen vid läroverk i Stockholm och på Djursholm, der hon länge varit bosatt, har, som bekant, gjort sig fördelaktigt känd genom utgifvande af flere häften barnsånger, hvilas lyckade melodier hon själf till stor del komponerat. Innehållet i föreliggande sångbok är följande: Förord. Förklaringar af i sångboken förekommande tempobeteckningar m. m. I. Fosterländska sånger och folkvisor. II. Sånger med växlande innehåll, alfabetiskt ordnade efter tonsättarens namn. III. Högtidsånger och koraler (rytmiska). Biografiska notiser. Förteckning å sångerna. Förteckning å textförfattarna. Alfabetiskt register. — Sångerna äro dels satta flerstämmigt, dels enstämmigt med piano- eller orgelackompanjemang. För närmare förteckning öfver det omväxlande, väl valda innehållet saknas här utrymme.

Litteratur.

På Breitkopf & Härtels förlag, Leipzig, har utkommit:

Zeitschrift der Internationalen Musik-Gesellschaft. Jahrg. V. Heft. 12. Sept. 1904.

Innehållet i detta häfte är följande: J. G. Prod'homme (Paris): Hector Berlioz jugé par Adolphe Adam. — Erich M. von Hornbostel (Wilmersdorf-Berlin): Melodischer Tanz. Eine musik-psychologische Studie. — Ch. W. Pearce and W. Barclay Squire: (London): Notes on Dunstable. — Rich. Münnich (Berlin): Christian Erbach und Hans Leo Hassler. Ausgewählte Werke. Erster Teil. — Musikberichte; Nachrichten; Notizen etc.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. teatern Sept. 17, 25 27 v. Flotow: *Martha* — 18 Saint-Saëns: *Simson och Delila* — 1), 24, 28 okt. 3 Tschajkowsky: *Eugen Onegin* — 21 Verdi: *Den vilseförda* (Germont: hr Mandahl) — 22 R. Wagner: *Lohengrin* (Lohengrin: hr Menzinsky) — 23 Weber: *Friskyttan* — 29 Verdi: *Aida* (Amonasro: hr Husberg, deb) — 30 Leoncavallo: *Pajazzo* (125 gång: Canio, Tonio: hrr Menzinsky, Forsell; Nedda: fru Hellström, Silvio, Beppe: hrr Mandahl, Malm); Mascagni: *På Sicilien* (Santuzza: frk. Mally Ericsson, deb) — Okt. 1 Lange-Müller: *Vikingablod* — 2 Donizetti: *Leonora* — 5 Auber: *Kronjuvelerna*, opera-comique i 3 akter af Scribe och St Georges. (Katarina, Diana: fru Lindberg, frk. Lagergren; greve af Campo Major, Don Henrik Sandoval, Don Sebastian d'Aveyro, Rebolledo: hrr Grafström, Nyblom, Malm, Sellergren; Barbarigo, Mugnoz: hrr Mandahl, Ericson) — 6 Gluck: *Orfeus* (Eurydike: frk. Hesse); Leoncavallo: *Pajazzo* (Tonio: hr Söderman) — 8 Bizet: *Carmen*.

Östermalmsteatern. Sept. 17 — Okt. 8 Sidney Jones: *Geishan* (27/9 250:de gång. Mimosa San: frk. Rosa Grünberg)

Musikal. Akademien. Sept. 28 konsert af Willy Burmester. Biträdande pianist: hr Hemrich Kaspar Schmid (fr. München).

Vetenskapsakademien. Okt. 3, 6 Boccken-Lasson-aftnar med biträde af hr Harald Stormoen (fr. nationalteatern i Kristiania.)

Leoncavallos "Pajazzo" har, som ofvan synes, firat sitt jubileum på vår operascen, genom att der ha uppförts 125 gånger d. 30 sept. Ungefär tre år efter Mascagnis "På Sicilien" gafs "Pajazzo" första gången här d. 28 sept. 1893 med följande rollbesättning: Nedda: frk. Holmstrand, Canio: hr Lemon, Tonio: hr Söderman, Silvio och Beppe: hrr Valenius och Lundmark. De både italienska veristoperorna ha sedan ofta såsom Siamesiska tvillingar uppträdt tillsammans på repertoaren. Vid nämnda jubileum innehades titelrollen af hr Menzinsky, som därvid skördade rikt bifall. Som Beppe framträdde hr Malm för första gången. — Reprisen af "Kronjuvelerna" har nu egt rum efter en sjuårig hvila. Denna opera comique gafs första gången här på k. operan d. 17 sept. 1845 och senast d. 19 april 1897, då den upplefde 100:de föreställningen. Hufvudrollerna: Katarina, Diana; Campo Major, Don Sandoval, Don d'Aveyro, Rebolledo; Barbarigo, Mugnoz innehades 1:a gången af: m:lle Fundin, fru Liedberg, f. Widerberg; hrr Wallin, O. Strandberg, Hoffman, L. Kinmansson; Söderberg, Wennbom; 50:de gången af: m:lle Harling, fru Charl. Strandberg; hrr Uddman, Arnoldson, Torsslow, Willman; Håkanson, Ohlsson; 100:de gången af frök. Petrini, frök. Frödin (nu fru Lindberg); hrr Brag, Ödman, Forsell, Sellergren; Grafström, Malm-sjö. Endast hr Sellergren står sålunda kvar i Rebolledos roll; fru Lind-

berg och herr Grafström, som förr medverkat, har nu senast fått nya roller i operan. Texten är, som bekant, en något djerf saga om en portugisisk prinsessa, som med tillhjälp af en falskmyntare, hvilken framställer henne som sin brorsdotter för sitt röfvarband, låter eftergöra de dyrbara portugisiska kronjuvelerna för att afyttra dessa och dermed rädda landet från ekonomisk ruin när hon som myndig uppstiger på tronen, hvarefter hon, förmyndarregeringen till trots, gifter sig med en inhemsk adelsman, hvars kärlek till henne hon funnit bepröfvad. Scribe har af detta ämne gjort en särdeles underhållande, lustig och spännande komedi och Aubers musik innehåller åtskilliga rytmiskt och melodiskt kvicka och intagande nummer af soli, duetter och ensembler. Om man än deri kan finna ett och annat till form och innehåll föråldradt, så är operan ännu ganska underhållande och under vår på opera comique fatiga tid kan den väl försvara sin plats på repertoaren. De utförande fyllde väl sina platser. Fru Lindberg — zigenerskan-drottningen — gaf en behaglig bild af hjeltinnan i pjesen och sjöng, om än i början något indisponerad, sitt parti, med ej så litet koloratur, berömvärdt; därefter må framhållas hr Nyblom, som var en ypperlig Don Sandoval; hr Sellergren påminste om Willman i Rebolledos roll och detta är ett förtjent beröm. I de mindre rollerna, som fröken Lagergren och hr Malm hade att utföra, gjorde sig deras goda röster väl gällande. Som den ständigt lurade polisministern Campo Major var herr Grafströms komik något torr, helst vid jämförelsen med Uddmans framställning af denna figur. Uppsättningen af operan var i det hela ganska lyckad. Af nya rollinnehafvare må framhållas fröken Hesse, som gaf en särdeles behaglig framställning af Eurydike i "Orfeus".

Äfven på hr Ranfts Östermalmsteater har firats ett jubileum, i det den outslitliga "Geishan" där den 27 sept. gafs 250 ggn., antagligen räknadt från första uppförandet å Vasa-teatern d. 24 okt. 1898. Redan d. 30 dec. 1900 gafs operetten der (som matiné) för 224 gången. Fröken Rosa Grünberg, den behagliga sångerskan som kreerade den kvinnliga hufvudrollen Mimosa San, började med 250:de gången att återinträda i den på Östermalmsteatern, där hon nu först uppträdde.

Konsertsäsongen inleddes med en soaré af Willy Burmester i slutet af september. Den utmärkte violinvirtuosen bjöd denna gång på ett mera klassiskt program, börjande med Spohrs 7:de Konsert, lika mästertligt föredragen som följande numret, den bekanta Rondo Capriccioso af Saint-Saëns. Vidare spelade hr B. Beethovens 6 durromans och Präludium af Bach samt till slut fyra af honom arrangerade små läckerbitar af Couperin, Hän-

del, Padre Martini och Mozart, (Le Bavolet flottant, Menuett, Gavott, Menuett). Hr B. hade en rätt god akkompagnatör i hr H. Kaspar Schmid fr. München, som spelade solo fyra egna kompositioner: Rondo, Berceuse, Abendreigen, Ballade, nymodiga, föga anslående stycken. Konserten var besökt af en fåtalig publik, hvars rika bifall föranledde extranummer, däribland en "Hexentanz" (af Paganini-Burmester) gaf ånyo vittne om hr Burmesters mirakulösa teknik.

Fru Bokken-Lassen (Feofanoff) hade på sina "aftnar" fullt hus i Vetenskapsakademiens hörsal, reducerad till själfva salen, sedan läktarne afstängts för åhörare. Fru B.-L. eger en klangfull, medelstark mezzoröst och sjunger med lif och lust sina visor, mestadels i överbrettl'genren, ackompanjerande sig till luta under lifliga rörelser och uttrycksfull mimik. De växlande programmen upptogo ryska, franska, skotska, tyska, amerikanska, norska och danska sånger, flere föregångna af en förklaring af innehållet. Utrymme saknas att specificera programmet. Norske skådespelaren Har. Stormoen biträdde med ypperligt föredragna norska berättelser af Aanrud. Både sångerskan och hennes medhjälpare skördade lifligaste bifall.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Abonnementsföreställningarna å Kongl. Teatern. I likhet med de senare åren kommer onsdagen att blifva abonnementsdag för 30 föreställningar, hvar af den första äger rum den 12 i denna månad. Teckning till abonnement emottages å k. teaterns kansli om måndag och följande hvardagar kl. 12—4. Abonnementsprisen blifva desamma som under föregående år.

Theodor Bertram-konsert. Bayreuther-Wagnersångaren Theodor Bertram kommer att gifva en konsert den 16 oktober i Musikaliska akademiens stora sal.

Herrar Tor Aulin och Wilhelm Stenhammar anordna en serie af tre sonataftnar, upptagande samtliga Beethovens sonater för violin och piano, i Vetenskapsakademiens hörsal å följande dagar: torsdagen den 13 oktober, torsdagen den 3 november och torsdagen den 24 november kl. 8 e. m. Abonnemangsbiljetter, numrerade, å 6 kr. och 4 kr. 50 öre till öfriga platser äro tillgängliga i Abr. Lundquists hofmusikhandel.

Konsertföreningen, som denna höst börjar sitt tredje verksamhetsår, ämnar jämväl under instundande musiksäsong gifva sex abonnemangskonsorter under anförande af Tor Au-

lin. Första konserten äger rum tisdagen den 18 oktober i Musikaliska akademiens stora sal och komma härvid att uppföras: symfoni, B-dur, af Haydn (nr 8 af Breitkopf och Härtels upplaga), pianokonsert, C-moll, af Mozart (solist Wilb. Stenhammar), hvilka båda verk ej förut torde ha uppförts härstädes; konserten avslutas med Beethovens symfoni A-dur nr 7.

At nyheter som äro ämnade att på de öfriga konserterna uppföras må nämnas Fr. Berwalds C-dur-symfoni. ("Sinfonie singulière") och Adolf Wiklunds konsertuvertyr, symfoni, D-moll, nr 3 af Ant. Bruckner, scener ur "Götterdämmerung" af Rich. Wagner m. m. Vid den femte konserten i februari kommer Christian Sinding att som gäst dirigera sin somfoni i D-moll och suite för violin och orkester. Dessutom äro repriser af förut gifna verk påtänkta, bland annat af Beethovens 9:e symfoni, som torde komma att uppföras på sista konserten i april, af Schuberts ofulländade symfoni i H-moll och af Peterson-Bergers symfoni "Baneret". Som solister komma flera af våra förnämsta instrumenttal- och sängkonstnärer att medverka.

Inbjudan till abonnemangsteckning till samtliga konserterna kommer att utfärdas af föreningens styrelse under närmaste tid, då äfven de olika konsertdagarna komma att närmare meddelas.

Sällskapet för Svenska kvartettsångens befrämjande inbjuder svenska tonsättare till sin sedvanliga pristäflan för manskvartetter. Prisen äro 500, 200 och 100 kr. Såsom prisdomare fungera förste hofkapellmästaren Conrad Nordqvist, kompositörerna Hugo Alfvén och Wilh. Stenhammar. Täflingskompositionerna skola före den 1 december insändas till Carl Johnns musikhandel, Järntorget 78, Stockholm, och skola vara försedda med motto, däraf afskrift skall finnas å ett medföljande försegladt kuvert, innehållande kompositörens namn och adress.

Öfriga upplysningar erhållas af sällskapets sekreterare, tandläkaren Carl Högborg, Sturegatan 3, Stockholm V. (Se vidare annonsen å sista sidan).

Nya filharmoniska sällskapet, som d. 26 sept. började sin verksamhet med repetition i Musikaliska akademien, gifver under arbetsåret två abonnemangskonsalter på Operan. Å första konserten gifves en repris af Elgars Gerontius' dröm; Beethovens Missa Solemnis skall å den andra konserten komma till utförande. Konserterna skola ledas af hr W. Stenhammar och införningen af respek. tonverk äro anförtrödd åt hr V. Wiklund.

Max Strandberg, den bekante operatenoren och kormästaren fyllde den 4 oktober 50 år. Hr Strandberg, son af vår berömda operatenor Olof Strand-

berg och hans maka, den förr så värderade operasångerskan Charlotta Strandberg, har, som bekant, i många år varit fästad vid vår operascen.

Ceciliakören började d. 5 Okt. sina repetitioner för året. Sällskapet kommer att under vinterns lopp gifva två konsalter, hvaraf den första i november blir kyrkokonsert. Programmet till densamma kommer att upptaga ett oratorium Jephtha af Carissimi, två motetter af Albert Becker, kantat af J. S. Bach samt på begäran Crucifixus af Lotti, utförd på körens första konsert. Vid den andra komma endast svenska kompositioner till utförande, hvaribland må nämnas Södermans Andliga sånger.

Kören var vid första repetitionen talrikt samlad och intresset stort för vinterns arbeten. Hr Erik Åkerberg är fortfarande körens ledare.

Till Uppsala studentkårs sånganförrare har för en tid af tre år omvalts docenten G. Kallstenius,

Fru Cally Monrad företager i höst en turné till en del svenska städer, som hon på grund af andra engagemang icke fick tillfälle att besöka vid sitt besök i Sverige i våras. Här i Stockholm kommer fru Monrad att uppehålla sig ett par dagar i slutet af oktober på genomresa, då hon kommer att gifva en konsert i Musikaliska akademien den 23 dennes.

Operasångaren C. F. Lundqvist förbereder en konsert söndagen den 23 oktober kl. 8 e. m. i Östermalms kyrka.

Johannes Elmblad, som efter att ha som vanligt, medverkat vid festspelen i Bayreuth återkommit till hemlandet, har mottagit ett förmånligt engagemang vid hofteatern i Wiesbaden. Hans engagemang var afsedt att börjas med nästa år men han har redan från instund. november fästats vid nämnda operascen, där han efter att ha lemnat Bayreuth uppehöll sig någon tid och därunder arbetat med nyinscenering af "Wilhelm Tell".

Körkonserter under sommaren. Om sångsällskapet T. T:s andra konsertturné, som började d. 3 juni, har programmet för färden förut omnämnts. (Sv. M. T. N:o 10). Sällskapet hade öfverallt att glädja sig åt stor framgång. Dirigent var, såsom förut, hr. Erik Åkerberg. Bland solisterna medverkade operasångaren Martin Oscár. — Norrlands sångarförbund (bildadt vid utställningskonserterna i Stockholm 1897) konsalterade vid midsommartiden i Sundsvall och Hernösand. Kören bestod af 300 man, och en festskrift med historik och porträtter utgafs vid tillfället. Stockholms allmänna sångförening under dir-

Sandbergs ledning gaf i början af juli konsert i Norrköping med hr G. Sjöberg som solist. — I slutet af samma månad finna vi Stockholms sångarförbund konsalterna i Nyköping. Det uppträdde strax därefter på Hasselbacken, med dir. Edberg som anförare. — Ett svenskt-norskt ungdomsmöte egde under juni månad rum i Norge, då svenska K. F. U. M-kören under dir. Hugo Lindqvists ledning firade stora triumfer i Trondhjem, Kristiania, Fredrikshald etc. och sedan lät höra sig i Venersborg. Som solist medverkade i kören kyrkoherde Lundén. — Vermländska sångarförbundet har konsalterat i Kristinehamn med docent G. Kallstenius som dirigent.

Arbetareinstitutets folkkonserter började söndagen d. 11 sept. under ledning af kapellmästaren Tor Aulin. Vår framstående pianist, frök. Märtha Ohlson medverkar fortfarande vid dessa konsalter jämte andra goda krafter såsom violinisten fru Munthe-Sandberg, violoncellisten N. Zedeler m. m. Vid konserten d. 18 sept. upptog programmet en pianotrio af Ludv. Norrman, Suite af Peterson-Berger och Fyra aquareller af Tor Aulin, båda numren för violin och piano, samt sånger, utförda af fru M. Hartman.

Stockholms stads sångarförbunds förtroenderåd hade nyligen konstituerande sammanträde under öfverståthållare Dicksons ordförandeskap i öfverståthållareämbetets sessionssal, hvarvid redaktör W. Granath först redogjorde för orsakerna till sångarförbundets bildande samt dess verksamhet och mål, närmast uppförande af ett konserthus i hufvudstaden. En kommitté tillsattes, bestående af borgmästare C. Lindhagen, ordförande, samt advokatfiskal C. E. Ljungberg, öfverdirektör John May, arkitekterna C. Möller och F. Boberg, konsertmästare T. Aulin och redaktör Wilh. Granath, för att utarbета förslag i följande punkter: Huru pänningar skola lämpligen anskaffas för uppförande af ett dylikt konserthus och hvar konserthus skall ligga, om någon kompetent person bör göra en studiresa för ändamålet till utlandet och i så fall huru resekostnaderna skola betäckas samt huru vid ritningarnas uppgörande skall förfaras. Förslag väcktes att man borde anmoda Stockholms stad att bestå tomt och sålunda bli delägare i företaget, att aktieteckning skulle äga rum samt att man skulle söka få ett pänninglotteri för ändamålet beviljadt. För ett nybyggt konserthus i Mannheim redogjordes. Vidare väcktes förslag om upprättande af en musikskola, för bildande af svenska gossorkestrar. Redaktör Granath meddelade upplysningar om liknande musikskolor i utlandet. Sammanträdet bevisades af 17 af förtroenderådets 20 medlemmar.

Sigrid Arnoldson-Fischhof skall i vin-
ter å italienska operan i k. Mariate-
atern i Petersburg uppträda i "Faust",
"Werther", "Mignon", "Carmen", "Lak-
mé" och "Ofelia".

Fröken Maria Ekeblad, en ung svensk
sångerska med rätt stora röstmedel,
har nyligen vid ett gästuppträdande i
Wiesbaden som Mignon gjort stor
lycka hos publiken. Äfven kritiken
har varit gunstig och starkt berömt
hennes "mörka, fylliga mezzosopran"
samt jämväl lofordat hennes dramati-
ska begåfning.

Fröken Ekeblad är eljest fast enga-
gerad i Halle och har under ett par
somrar vistats på Dalarö der hon lå-
tit höra sig i societén. Under sena-
ste sommaren gästades ock denna
plats af hennes trolofvade, en tysk
doktor.

Fru Anna Sternvall, f. Byström, har
lämnat scenen och ägnar sig åt hand-
ledning af elever i sång, deklamation
och rollers instudering. Själ i början
tillämnad sångerska, gjorde hon en
längre tid studier under Isidor Dann-
ström och fru Nissen-Saloman och var
nära att få debutera som Carmen,
men öfvergick till det dramatiska fac-
ket. I plastisk lärjunge af fröken
Hebbe, i deklamation af fru Tamme-
lin samt med en lång scenisk erfa-
renhet bakom sig, bör hon ha alla
förutsättningar för att kunna meddela
såväl den dramatiska som den musi-
kaliska konstens adepter de nödvän-
diga förkunskaperna. För referenser
hänvisas till operasångerskan fru Hell-
ström.

Hr Wilh. Peterson-Berger har efter-
trätt kandidat Tobias Norlind i Lund
såsom svensk korrespondent för den
stora i Berlin utkommande musiktid-
skriften "Die Musik". Denna inne-
höll i 2:a augustihäftet en längre upp-
sats "Zur Geschichte der Schwedischen
Musik" af T. Norlind, en historik öf-
ver den svenska musiken till närva-
rande tid. Häftet, som var egnadt åt
den skandinaviska musiken, innefattade
äfven en uppsats om Edvard Grieg
af B. M. Breithaupt (Berlin), om
"Weise und Kuhlau" af W. Berend
(Köpenhamn) samt "Die Erweckung
dess nationalen Tones in der finni-
schen Musik" af Karl Flodin (Hel-
singfors) samt om Niels W. Gade af
Angul Hammerich (Köpenhamn). Till
dessa uppsatser meddelades fina por-
trätt af Du Puy, Uttini, J. M. Kraus,
Franz Berwald, Ludv. Norman, Iv.
Hallström, Aug. Söderman, Otto Lind-
blad, Gunnar Wennerberg, Hugo Alf-
vén och W. Stenhammar samt en af-
bildning af Musikaliska akademiens
byggnad i Stockholm. Vidare porträtt
af Grieg (efter en målning af E. We-
renskjöld), Kuhlau, C. E. F. Weyse
och Gade. Som notillustration följde

ett pianostycke af Grieg (ur op. 68-
H. IX.).

Kvartettsångarförbundet hade d. 5
d:s en talrikt besökt årssammankomst.
Till ordförande valdes efter ingenjör
C. Herlin, som på grund af sjukdom
afsagt sig denna befattning, hr Fri-
thiof Thelenius; till vice ordförande
valdes kontorschefen Adolf Hahn, till
sekreterare faktor Gustaf Hultberg
och till kassör hr Hugo Sundin samt
till sånganförare hr John Ullstedt.
Sedan de löpande ärendena afgjorts
intogs supé med kaffe och bålar, hvar-
vid till ingenjör C. Herlin för hans
21-åriga verksamhet i förbundet öf-
verlämnades ett vackert skriftställ jämte
ljusstakar af silfver.

Anton Salmsons operettsällskap bör-
jade d. 1 sept. sin turné i Eskilstuna
med den välkända operetten "Läder-
lappen". Sällskapet utgöres af följande medlemmar:

Damer: Edla Lowm, Anna Ed-
ström, Ellen Lennartsson, Ragohild
Peters, Gunhild Hjorth, Elsa Linde-
berg, Berta Hansson, Hellevi Rosen-
dahl, Tora Jansson, Thérèse Palm-
gren, Olga Lundström (garderobiär).

Herrar: Anton Salmson, Fredrik
Tobiasson, (kapellmästare), Henry Jack-
son-Norris, Axel Nilson, Wilh. Berndt-
son, Carl Salomonsson, Eugen Berg-
ström, Hugo Lundström (inspicient),
Hugo Hagman, Jean Claeson, Helge
Sjöqvist, Carl Johansson, dessutom
medföljer egen orkester.

Baletten och danserna äro inöfvade
af balettmästare Axel Kihlberg. De
nya dekorationerna äro från Carl Gra-
bows ateljé. Repertoaren består af
operetter och sångstycken.

Sydsvenska Filharmoniska orkestern
under kapellmästare Andréas Halléns
ledning ämnar i slutet af oktober före-
taga en blixturné till södra och mel-
lersta Sveriges städer.

Turnéen börjar i Helsingborg den
27 oktober och fortsätter öfver Halm-
stad (matiné den 28) med konsert
samma dags afton i Varberg, därefter
Göteborg 29 och 30 oktober (matiné),
Borås den 30 aftonkonsert, Uddevalla,
Åmål, Karlstad, Kristinehamn, Örebro,
Västerås, Eskilstuna, Norrköping, Lin-
köping, Västervik, Oskarshamn, Kal-
mar, Karlskrona, Ronneby, Karlshamn
och till sist Kristianstad, hvarest tur-
néen upplöses.

Orkestern utgöres af 43 välbepröf-
vade musici, af hvilka de flesta de
två senaste åren spelat under hr Hal-
léns ledning.

Från våra grannland.

Kristiania Aug. 1 — Sept. 30. Un-
der första hälften af augusti månad
har af teatrarne endast Fahlströms
teater bjudit på pjäser med musik
nämligen "Sköna Helena" och "Orfeus
i underverden". I St. Hanshaugen

har under sommaren National-teaterns
orkester under G. Lange utfört musik,
till dess denna teater öppnade sina
portar för den nya säsongen, som d.
18 aug. inleddes med "Sigurd Jorsala-
far". Sedan dess har under aug. och
sept. utan denna pjes af "Jomfoner
af Belleville" samt "Röfvarne" ("Fri-
hetsbröderna"). Den 18 och 24 gafs
här symfoni-konserter med biträde af
operasångaren Emil Nielsen. Program-
met å den sista upptog: Beethovens
B dur-symfoni, Wotans Abschied (hr
Nielsen) Carillon och Gavotte af Go-
dard, Inländsk Folkeviser och "Salme
på Olofsdagen af Halvorsen samt Wag-
ners "Tannhäuser"-uvertyr. På Tivoli
och Circus Varité kar naturligtvis äf-
ven bjudits på musik. D. 11 sept.
gafs i St. Hanshaugen stor "Janitschar-
konsert" af Orkesterföreningen under
Ole Olsens ledning. Fru Oselio-Björn-
son har i förening med organisten
Cappelen gifvit några kyrkokonserter
och d. 17 gafs af Borghild Holmsen
en kompositionskonsert i bröderna
Hals' lokal. Programmet upptog sonat
för violin och piano, op. 10, piano-
stycken och sånger med piano eller
piano och violin. D. 18 gafs på be-
gäran en konsert af Kristiania Haand-
værker-sangforenings Stockholmskörun-
der hr Iver Holters ledning med bi-
träde af operasångaren Halfdan Rode.
En "sång- och visafton gafs d. 24
sept. af Olivia Dahl", före hennes resa
till Amerika". Bland biträdande var
komponisten Sigurd Lie, som ackom-
panjerade. D. 29 gaf Cally Monrad
konsert med hr Edvind Alnæs som
ackompanjatör. Programmet upptog
sången af Alnæs, Brahms, Hilda Neu-
pert och Schubert.

Dödsfall.

Kjellberg, Johan Gustaf, musikdi-
rektör, klarinettist, f. 13 aug. 1846,
† härst. 2 okt. (Närmare om den af-
lidne, jämte porträtt, i nästa nummer).

Nyrop, Jens Larsen, dansk opera-
sångare, f. i Nord-Seeland 11 april
1831, † i Köpenhamn d. 4 okt. Un-
der 50 år var han hjeltetenor vid Kgl.
teatern i Köpenhamn. Hans debut
som Masaniello var ett evenemang på
grund af så väl eldigt spel som härl-
igt röstmaterial. Bland hans bästa
roller nämnas Achilles i "Ifigenia i
Aulis", Arnold i "Tell", titelrollerna i
"Faust" och "Robert" samt Eleasar i
"Judinnan".

Till våra prenumeranter.

Till följd af Redaktionens och Ex-
peditionens flyttning till ny lokal har
dessa nummers utgifvande blifvit för-
dröjdt, hvilket vi anhålla att resp.
prenumeranter benäget ursäktas.

Redaktionen.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen. Mottagning kl. 9—10 f. m. och 3—4 e. m. Tel. Brunkeberg 14 97. Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården. Frans J. Huss.

Kurs i plastik samt undervisning i sång efter den italienska sångmetoden i förening med instuderande af roller, med särskildt afseende fäst vid frasering och diktning, meddelas af **SIGNE HEBBE,** Sturegatan 24, Stockholm.

OBS. = Svensk = OBS. Musiktidnings Expedition

är från 1 Oktober

Kammakaregatan 6

1 tr. upp öfver gården.

Udkommet er og udleveres gratis:

Antikvar Katalog over Musik-Literatur

Herm. H. J. Lyng & Son.

Walkendorffsgade 8. København.

Svensk Musiktidning.

Nordiskt Musikblad. — 24:de årgången. — För hvarje musikaliskt hem, utgifves 1904 efter samma plan som förut, innehållande *populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter med biografier etc.* Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris 5 kronor pr år, lösnnummer 25 öre. Prenumeration sker här å *Expeditionen, Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården, i bok- och musikhandeln,* å posten och tidningskontor. I landsorten prenumereras bäst å posten.

Obs.! Nyttan af en musiktidning för musikkildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgiftandet af en musiktidning är hufvudstaden, där musiklivet är högst och rikast utveckladt. Svensk Musiktidning meddelar ock en kontinuerlig redogörelse för musiklivet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Norges, Finlands och Danmarks hufvudstäder, utförliga biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m. Musikbilagan innehåller verkligt god musik.

J. G. MALMSJÖ, PIANOFABRIK

Kongl. Hofleverantör

GÖTEBORG

Etablerad 1843

Begagnade instrument tagas i utbyte. Bekväma afbetalningsvillkor.

Den enda svenska Pianofabrik, som vid mångfaldiga täflingar alltid erhållit högsta priset.

Talrika intyg från framstående musici och konstnärer.

GULD MEDALJ »för utmärkta flyglar och pianos»

Göteborg 1891 Malmö 1896
Stockholm 1897

ensam bland svenska pianofabriker.
Inalles 21 första pris

A.-B. Skandinaviska Orgel & Pianofabriken

(f. d. Skandinaviska Orgelfabriken)

Grundad 1865

rekommenderar sin tillverkning af

Orglar

för kyrkor, skolor och hemmen samt

Pianinon.

Obs.! Uteslutande svensk tillverkning och följaktligen af utmärktaste och solidaste beskaftenhet.

Priskurant på begäran. Alla förfrågningar besvaras omgående.

Utställning & kontor Mästersamuelsgatan 32 Stockholm.

Sällskapet för svenska kvartett-sångens befrämjande

inbjuder härmed svenska tonsättare till täflan om pris för flerstämmiga kompositioner för mansröster.

Kompositionerna skola vara skrifna till svensk text efter fritt val och utan ackompanjemang, förbehållande sig sällskapet ägande- och förlagsrätt till de arbeten, som blifva prisbelönade. Vid bedömandet af de insända kompositionerna tages hänsyn till sångbar melodi och lättflytande stäm-föring samt kompositionernas lämplighet för vanligt röstomfång.

Täflingsprisen äro tre:

1 1:sta pris å 500 kronor,

1 2:dra pris å 200 kronor, samt

1 3:dje pris å 100 kronor,

och äger Styrelsen, på prisnämndens förslag, rätt att i stället för ett andra pris utdelade ytterligare två tredje pris å 100 kronor hvardera.

Icke prisbelönad men lämplig komposition kan efter öfverenskommelse inköpas till kvartettsamlingen.

Såsom prisdomare fungera, enligt benäget åtagande, herrar Förste Hofkapellmästaren Conrad Nordqvist, Kompositörerna Hugo Alfvén och Wilh. Stenhammar.

Kompositionerna skola före den 1 December innevarande år insändas till Carl Johnns Musikhandel, Järntorget N:o 78, Stockholm, och skola kompositionerna vara försedda med tydligt skrifvet motto, däraf afskrift skall finnas å ett medföljande, försegladt kuvert, innehållande kompositörens namn och fullständiga adress.

Rätt förbehålles att vid tillämnadt inköp bryta den till kompositionen hörande namnsedeln. Stockholm i Juni 1904.

STYRELSEN.

(S. T. A. 142077)

Eleganta Permar

till *Svensk Musiktidning* finnas till salu uti flera färger. Pris kr. 1,50, hos A. F. Högbergs bokbinderi, Davidbagaresgata N:o 22—24.

Pianomagasin.

Svenska Pianinos: Största lager från J. G. Malmsjö, Kongl. Hofleverantör, S. Andersson, Bergqvist & Nilsson, I. P. Löfberg & C:o, Stavenow & C:o m. fl.

Utländska Pianinos: från G. Schwechten, Steinweg Nachf. och Uebel & Lechleiter.

Flyglar: från J. G. Malmsjö, Steinweg Nachf. m. fl. — Orglar: från Mason & Hamlins världsberömda firma.

Begagnade instrument tagas i utbyte.

Gust. Petterson & C:o,
13 Malmskillnadsgatan 13, Stockholm.

INNEHÅLL:

Carl Reinecke (med porträtt). — Rich. Wagner som revolutionär. — Ryktbara violinmakare. — Musikbref från Göteborg. — Brefkort från Berlin af Anteros. — Musikpressen. — Litteratur. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, från våra grannland. — Dödsfall. — Till våra prenumeranter. — Annonser.